

Брюксел, 15 септември 2025 г.
(OR. en)

12800/25

RECH 384

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	<i>Подготовка за заседанието на Съвета по конкурентоспособност (вътрешен пазар, промишленост, научни изследвания и космическо пространство) на 29 и 30 септември 2025 г.</i> Пакет от предложения „Хоризонт Европа“: рамкова програма за научни изследвания и иновации за периода 2028 – 2034 г. а) Рамковата програма и нейните правила за участие и разпространение на резултатите б) Специфична програма за изпълнение на „Хоризонт Европа“ – Ориентационен дебат

Приложено се изпраща на делегациите бележка на председателството относно „**Научните изследвания и иновациите в ЕС в областта на двойната употреба, сигурността и отбраната**“ с оглед на ориентационния дебат по време на заседанието на Съвета по конкурентоспособност на 30 септември 2025 г.

**НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ИНОВАЦИИ В ЕС В ОБЛАСТТА НА ДВОЙНАТА
УПОТРЕБА, СИГУРНОСТТА И ОТБРАНАТА**

Научните изследвания и иновациите играят все по-важна роля в оформянето на бъдещето на Европа. Настоящата геополитическа ситуация ускори необходимостта от научни изследвания и иновации с двойна употреба и потенциално с акцент върху приложенията в областта на отбраната. На фона на нарастващите заплахи и новите геополитически предизвикателства Европа трябва да бъде в състояние да действа. В съответствие с подхода, възприет от други глобални участници, Европа трябва да разгърне пълния потенциал на научните изследвания и иновациите, както и да проучи начини за използване на полезните взаимодействия между гражданските и свързаните с отбраната научни изследвания и иновации.

Предложението за следващата програма „Хоризонт Европа“, прието от Европейската комисия на 16 юли, дава възможност за финансиране на проекти с двойна употреба и с акцент върху приложенията в областта на отбраната в рамките на програмата „Ускорител“ по линия на Европейския съвет по иновациите. Въпреки че са необходими допълнителни подробности относно предложението, това въвежда промяна в обхвата в сравнение с настоящата рамкова програма.

Предложението е в съответствие с препоръката от доклада на групата на високо равнище под председателството на Мануел Ейтор, озаглавен Align, Act, Accelerate („Съгласуване, действие, ускоряване. Научни изследвания, технологии и иновации за повишаване на европейската конкурентоспособност“), публикуван през септември 2024 г. Окончателната препоръка в доклада е „двойната употреба да се възприеме като неизбежна, като се оползотворяват и двете възможни употреби“.

Групата на високо равнище твърди, че „придържането към строго разграничение между двойната употреба и научните изследвания за граждански цели не е идеалният начин за постигане на напредък и не следва да се използва като рамково разграничение в европейския контекст“. В доклада се посочват две основни причини за този аргумент. Първата е, че „като се има предвид повсеместният характер на много от новите технологии по дефиниция, почти всички научни изследвания, развойна дейност и иновации са с „двойна употреба“ (напр. интернет, ИИ, мобилните телефони, безпилотните летателни апарати, роботите)“. Втората е, че „като се имат предвид почти повсеместните и всеобхватни изисквания на всички съвременни военни сили, почти всяка научноизследователска област по дефиниция е с „двойна употреба“ (напр. здравеопазването, храненето, възможностите на човека)“.

И накрая, групата на високо равнище се аргументира от финансова гледна точка: „Икономическият дивидент от мира за държавите, които са намалили военните си разходи, се изчерпа. Предизвикателството пред европейските научни изследвания, развойна дейност и иновации е да се реализира нов дивидент в областта на иновациите от неизбежното увеличаване на военните разходи“.

Създаването на възможности в рамковата програма за проекти с двойна употреба и потенциално с акцент върху приложенията в областта на отбраната е деликатен въпрос. Поради това предложението за включване на проекти с двойна употреба и проекти с акцент върху приложение в областта на отбраната в следващата програма „Хоризонт Европа“ изисква задълбочен преглед например на въздействието, новите заинтересовани страни, участващи в проектите, обработката на чувствителни данни, сътрудничеството с трети държави и аспектите, свързани със сигурността.

С оглед на това министрите, отговарящи за научните изследвания, се приканват да споделят вижданията си по следните ключови въпроси:

1. Какви възможности виждате в този нов подход за по-нататъшно укрепване и подобряване на европейската конкурентоспособност и устойчивост?
2. Какви специфични чувствителни въпроси трябва да вземем предвид при разширяването на обхвата на рамковата програма?
3. Как следва да се подкрепят проектите с двойна употреба и проектите с акцент върху приложенията в областта на отбраната в рамките на цялата следваща програма „Хоризонт Европа“?